

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Ba-midbar

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

ן

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9964

וְנִשְׂאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחְתָּם
 וּלְבֵית אֲבֹתָם : מו מִן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
 וְעַלֶּה וְעַד בֶּן־חַמְשִׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא
 לְעֵבֶד עֲבֹדָת עֲבֹדָה וְעֲבַדְתָּ מִשָּׂא בְּאֵהָרַ
 מוֹעֵד : מח וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם שְׁמֹנֶת אַלְפִּים
 נְחֹמֶשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים : מט עַל־פִּי יְהוָה
 פָּקַד אֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ
 וְעַל־מִשְׁאֵו וּפְקֻדָּיו אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־
 מֹשֶׁה : פ א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 לֵאמֹר : ב צו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּ מִן־
 הַמַּחֲנֶה כָּל־צְרוּעַ וְכָל־זָב וְכָל טָמֵא לְנֶפֶשׁ :
 ג מִזְכָּר עַד־נִקְבָּה תִּשְׁלְחוּ אֶל־מַחוּץ
 לַמַּחֲנֶה תִּשְׁלְחוּם וְלֹא יִשְׁמְאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם
 אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם : ד וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ אוֹתָם אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה
 כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂו בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל : פ ה וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : ו דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אִישׁ אוֹיֵאֵשָׁה כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל־חַטָּאת הָאֵלֶּם
 לְמַעַל מַעַל בַּיהוָה וְאֲשַׁמָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא :
 ז וְהִתְנִדּוּ אֶת־חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב
 אֶת־אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יִסֹּף עָלָיו
 וְנָתַן לְאִשֶׁר אֲשַׁם לוֹ : ח וְאִם־אִין לְאִישׁ
 גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאֲשָׁם אֵלָיו הָאֲשָׁם הַמּוֹשֵׁב
 לַיהוָה לְכוֹהֵן מִלְּבַד אֵיל הַכִּפָּרִים אֲשֶׁר יִכְפֹּר־

שְׂרִישִׁי

ה

מצוה שסב

מצוה שס"ג

מצוה שסד

וְרִבְרָבִי יִשְׂרָאֵל יַת־לִינְאִי לִזְרַע־תְּהוֹן וּלְבֵית
 אֲבֹתְתְהוֹן : מו מִזְכָּר תְּלָתִין שָׁנִין וְלַעֲלָא
 וְעַד בְּרִית־חַמְשִׁין שָׁנִין כָּל־דְּאֵתִי לְמַפְלַח
 פּוֹלְחָן פּוֹלְחֵנָא וּפּוֹלְחָן מַטּוֹל בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא :
 מח וַהֲוֹ מִנְּנִיחֵהוֹן תְּמַנְיָא אֶלְפִין וְחַמִּישׁ
 מֵאָה וְתַמְנִין : מט עַל־מִימְרָא דְּנִי מְנָא
 יַתְהוֹן בְּיַד־דְּמֹשֶׁה נְבִיר נְבִיר עַל־פּוֹלְחֵנִי
 וְעַל־מַטּוֹלִיָּה וּמִנְּנִיחֵהוֹ דְּפִקִּיד וְיַת־מֹשֶׁה :
 א זמליל וְיַת־עַם־נְזֻשָׁה לְמִימְרָא : ב פְּקִיד
 יַת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּ מִן־מִשְׁרֵיתָא כָּל־
 דְּסָגִיר וְכָל־דְּנָאִיב וְכָל דְּמִסְאָב לְטַמִּי־נֶפֶשׂא
 דְּאֲנָשָׁא : ג מִזְכָּר עַד־נִקְבָּה תִּשְׁלְחוּ
 לְמִבְּרָא לְמִשְׁרֵיתָא תִּשְׁלְחוּנּוֹן וְלֹא יִסְאֲבוּן
 יַת־מִשְׁרֵיתְהוֹן דְּשִׁכְנֵתִי שְׂרִיָּא בִּינֵיהוֹן :
 ד וְעֲבָדוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשְׁלְחוּ יַתְהוֹן
 לְמִבְּרָא לְמִשְׁרֵיתָא כְּמָא דְּמַלִּיר וְיַת־עַם־
 מֹשֶׁה בֶּן עֶבְדּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : ה זמליל וְיַת־
 עַם־מֹשֶׁה לְמִימְרָא : ו מַלִּיר עַם־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל נְבִיר אוֹיֵ־אֵתָא אֲדִי וְעֲבָדוֹן מְכַל־
 חוּבֵי אֲנָשָׁא לְשִׁקְרָא שִׁקְרָא קָדָם וְיַתְהוֹן דְּעֲבָדוּ
 וְיַתְיִב יַת־חֻבְרֵיָּה בְּרִישִׁיָּה וְחֻמְשִׁיָּה יוֹסֵף
 עֲלוּהִי וְיַתֵּן לְדָחַב לִיָּה : ח וְאִם־לִית לְגִבְרָא
 פְּרִיק לְאֲתָבָא חֻבְתָּא לִיָּה חֻבְתָּא דְּמִתְיִב
 קָדָם־וְיַתֵּן לְכַתְּנָא בִּר מִזְכָּר בְּפוּרְיָא דִּיכְפֹר־

ביה

בו

רש"י

לתלות כהם הקלעים בשפתם העליונה בכלונסות וקונדסין כונו שטניה כמלאכת המסכן : (מו) עבודת עבודה . הוא הסיר
 במנחתים וכנורות שהיו עבודה לעבודה חסרת : ועבודה משא . כמסמנו : (מט) ופקודיו אשר צוה ה' את משה . ולויתן
 הפקודים

ואתרו וברכבו ישראל את ה' וינציח לה' ויגישתהו וילבית אבהתהו : מו
 כל דאמי לחילא למפלח פולחן מטרקא ופולחן מטול במשבו זמנא : מז
 מאה ותמנו : מט על פוס מיקרא בני מנא יתהו בידא דמשרה גבר גבר על פולחניה ועל פטוליה וסכומיה
 היקמא דפקיד : נט משה : א ומליל : עם משרה למיקר : ב פקיד ית בני ישראל ופטריו מן משרתא
 כל דמציבע וכל דראיב וכל דמסאב לטמי נפשא דמית : ג מרכבא ועד נקבא משלחון למברא למשרתא
 תפטורגו ולא יפאכו ית משרתהו דשכינת קדשי שריא בניהו : ד ועברו בן בני ישראל ופטריו יתהו
 למברא למשרתא היקמא דמליל : עם משה היקדו עברו בני ישראל : ה ומליל : עם משה למיקר :
 ו מליל עם בני ישראל גבר או איתא די עברו מכל חובי אנשא למשקרא שקר קדם ישיחתיב בר גש ההוא :
 ז ויורו ית חוביהו דעברו אין קמונא אגס לחבניה ויתוב ית חובניה ברישיה וחומש דמיו ימף עלוי וימו קרנא
 וחומשא למאן דאתחייב ליה : ח ואין לא אית לגבית פריק לאתבא חובתיה ליה חובתא דמיתב קדם : לבתגא

ית

רש"י

הפקודים היו בעזרה מכן שלשים שנה ועד כן חנושים : (ב) צואת בני ישראל וגו' פרשה זכאורה ביום שהוקם המשכן ושמוס
 פרשיות לאמרו בו ביום כל איתא במסכת גיטין בפרק הניזקין : וישלחו מן המחנה שלש מחנות היושם בשעת חנייתן תוך הקלעים
 היא מחנה שכינה חניית הלויס כיוס כיוס שמוס פרשת כמדבר סיני היא מחנה לוייה ומסע ועד סוף מחנה הדגלים לכל ארבע
 הרוחות היא מחנה ישראל (פסחים סז) הכרוע נשתלח תוך לכוון : הכ מותר כמחנה ישראל ומשולח מן השמים : וטמא לנפש
 מותר חף בשל לוייה וחיו משולח אלא משל שכינה וכל זה דרשו רבותינו מן המקראות במסכת פסחים : טמא לנפש דמסאב לשמי
 כפשא דאישא חומר חני שהיא לשון עצמות אדם כלשון ארמי והרבה יסכ"ר אדרינוס שחיק טמיה שחיק עצמות (ב) : (ו) למעול
 מעל בה' הריחור וכתב כאן פרשת גזול וכשכע על שקר היא האמורה בפרשת ויקרא (ויקרא ה) וימעה מעל בה' וכחש בעמיתו
 וגו' ונשנית כאן כשכיל שני דברים שכתבדמו בה האחד שכת' והתודו ליומד שאינו תייב מומס ואשם על פי עדים עד שידה דכר והשני על גזל הגר
 שהוא נתון לכהנים : (ז) את אשמו בראשו : (ב"ק יח) הוא הקרן ששכע עליו : לאשר אשם לו (כתובות יט) למי
 שכתחייב לו : (ח) ואם אין לאיש גוואל שמת התוכע שהסכינעו ואין לו יורשים : להשיב האשם אליו : כשנמנך זה להתודות על עונו
 ואמרו רבותינו וכי לא שאל ביה ישראל שאין לו גואלים או כן או אחר כשר הקרוכ ממעמדת אכיו למעלה עדיעקב אלא זה הגר שמת
 ואין לו יורשים : האשם המושב : זה הקרן והמוס : לה

באר רחובות דקדוקי רש"י

(כ) כשרידעת שאין דרך האונקלים להוסיף על העבירה במקום שרצה לתרץ אום קושיא וכאן תירגם האונקלים על מלת טמא
 דמסאב ועל מלת לנפש תירגם לטמי כפשא דאנשא חס כותירגם האונקלים על מלת לנפש תלתא מלות וכדאיקשיא ליה
 קושיא בעולם טומאת עת אדם היכא רמיה בקרא לכן הוסיף האונקלים מלת לטמי והיינו ענין עצמות והוסיף כמי מלת אנשא לרמוז
 דוקא עצמות אדם (כיינר מון טוטי לענשין) וזה שכתב רש"י חומר חני שהיא לשון עצמות ורצה לומר דעת האונקלים במלת לטמי ענין
 עצמות וכדאיתא בכרמית רבה והוסיף מלת אנשא להורות כי דוקא טומאת נפש אדם דאם לא כן שאין זה כוונת האונקלים לא תיקון ותירץ
 האונקלים בהוספתו כלום :

רצה

רשב"ם

(ז) חטאת אדם : הכתובים בפרשת אשם גזילות בסוף פרשת ויקרא : וכחש וגו' בעמיתו כביקדון וגו' וכשכיל גזל הגר שאין לו
 גזל (ואת הגר) (ס"א ל"ג) נשנית כאן : (ז) וטמי כפשא דאנשא חס כותירגם : (ח) אלכד חיל האשם : האמור כויקרא האשם המושב :
 הקרן

מכלל יופי

(מז) (לעבר עבדת עבדה) פירוש השיר שרהוא
 עבודת הקרבן :
 ה (ג) (תשלחום) ענין הגירוש והוא הקרוב לענין
 שלוח : (ז) (והתודו) לשון הודו וידוע :
 (וחמי שיהו) בנהו בין המס והשין המורה הדוגש אשר
 בחמשה והוא פורה על חלק אחד בחמשה : (ח) (להשיב
 האשם אליו) וכן האשם המושב שניהם פירוש כללם על
 גזל הגר כי על גזל הגר הכתוב מדבר כמו שאמר ואם אין
 לאיש גואל והוא הגר שאין לו גואלים אם אין לו כנים וכלל
 אשם הקרן והחומש ולא הקרבן כמו שאמר מלכד איל
 הכפרים כי הקרן והחומש בעון וכאשם הם הקרן שגול
 ורהחומש שנשבע לשקר

בו עליו : ט וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה :
 ו איש את קדשיו לו יהיו איש אשר רביעי יתן לכהן לו יהיה : פ יא וידבר יהוה אל משה לאמר : יב דבר אל בני ישראל ואמרת להם איש איש בית השטה אשתו ומעלה בוקמל : יג ושכב איש אתה שכבת זרע ונגלם מעיני אישה ונסתרה והיא נטמאה ועד אין בה והוא לא נתפשה : יד ועבר עליו רוח קנאה וקנא אתו וקנא את אשתו והוא נטמאה או עבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא לא נטמאה : טו והביא האיש את אשתו אל הכהן והביא את קרבנה עליה עשירת האפרה ש"ו ש"ו קמח שערים לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו לבנה כי מנחת קנאת הוא מנחת זכרון מוכרת עון : טז והקריב אתה הכהן והעמדה לפני יהוה : יז ולקח הכהן מים קדשים בכלי הדרש ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן וסח הכהן ונתן אל המים : והעמיד

מנחה שכה
 ש"ו ש"ו

ביה עלוהי : ט וכל אפרשותא לכל קודשיא דבני ישראל דיקרבוין לכהנא דליה יהי : י ונבר ות מעשר קודשיה דליה ידון נבר דיתן לכהנא דליה יהי : יא ומליל יי עס משה למימר : יב מליל עס בני ישראל ותימר להון נבר נבר אריהסטי אתתיה ותשקר ביה שקר : יג וישכוב נבר יתה שוכבת זרעא ויהי מכסא מעיני בעלה ומטמא והיא מסאבא וסחיד לית בה והיא לא אתחדרת : יד ויעבר עלוהי רוח קנאה ויקני ית אתתיה והיא מסאבא או עבר עלוהי רוח קנאה ויקני ית אתתיה והיא לא מסאבא : טו וייתי נברא ית אתתיה לות כהנא וייתי ית קרבנה עליה חר מן עסרא בתלת סאין קמחא דשערין לא יריק עלוהי משחא ולא יתן עלוהי לבונתא ארי מנחת קנאתא הוא מנחת דוכרנא מדכרת חובין : טז ויקרב יתה כהנא ויקמינה קדם יי : יז ויסב כהנא מי ביור במן דחסף ומז עפרא דיהי ביסודי משכנא יסב כהנא ויתן לכמא

רש"י

ל' לכהן - קנאו הם ונתנו לכהן שאלות משנה : מלבד איל הכפורים - החומר בו קרא שהוצרך להכין : (ט) וכל תרומה וגו' - חומר רבוי שמעלה כי תרומה וקריבין לכהן וכלת הוא המזון אחרים לבית הגרנות ומלת ל אשר יקריבו לכהן חלו הכתובים שחומר כסס (שכמה כג) מביא בית ה' אליו ולפי ידוע זה יעשה כהם ת"ל לכהן לו יהיה כל הכתוב ולמד על הכתובים שיהיו כתבין לכהן : (י) ואיש את קדשיו לו יהיו - לפי שאלתו נתנת כהונה ולויה יכול יכא ויטלם כדורג ת"ל ואיש את קדשיו לו יהיו ונגיד שכותב סאלתן לבעלים ועוד מדרשים הרבה דרשו כדכס נרי - ומדרש אגדה ואיש את קדשיו לו יהיו שמשכס מעשרותיו וליכנו כותבין לו יהיו המעשרות סוף סוף שדה עושה חלל חדר מיעשה שהיתה לחודה לעשות : איש אשר יתן לכהן - נתנות הראיות לו : לוי היה - מחון הכרה : (יב) איש איש כי השטה אשתו - מה כתוב לחעלה מן הענין ואיש את קדשיו לו יהיו אם אתה מעכס מתנות ככהן מייך שתבטך לכת חללו להכין לו את הסוטה : איש איש - ללמדך שמועלת כשתים באיש חלמה שלמעלה ואיזה מלמטה : כי תשטרה שנו רבותינו אין הנכאפין נואמין עד שתכנס בהן רוח אשות דכתיב כי תשטה וכתובו (משלי) נואף אזה הסר לב - ומטונו של מקרא כי תשטה ממדרכי נמיעות ותחמד בעיניו כעו (משלי) שטה מעליו ועבור (שם) אל יט אל דרכיה לכהן (ג) : ומעלה ב

יח בר מדבר פפוריא די יכפר ביה עלוי : ט וכל אפרשותא לבר קודשוי דבני ישראל וימרחו לכהנא דלית
 יהו : י ויבר ית מעשר קודשוי דיליה יהו ולא חקרין נכסוי גבר מזה דיתו לכהנא דיליה יתי : יא ויפליק
 י עם משה למיאר : יב מליל עם בני ישראל ותימר להו גבר גבר ארום חסטי אנתמיה ותשקר ביה עקר :
 יג וישמש גבר חורן עמה משמיש דערוס ויהי חכסי מעני בעלה ומטמרא והיא מטמרא וסדר בריר לית דמסעד
 בה והיא לא אמתבת : יד ויעבר עלוי רות קנאחא ויקני ית אמתיה והיא אסתאבת או עבר עלוי רות קנאחא
 ויקני ית אמתיה והיא לא אסתאבת : טו ומטול דלא איתי גברא ההוא אפרשותא ומעשרא אסתקף עלוי
 דיתי ית אנתמיה לכהנא ומטול דאיהי אטעימרת לגיורא מפנאקין אסתקף עלה דיתי ית קורבנה דקניץ עלה סדילה
 מד מן עשרא בתלת סאין קמחא דשערי דהינו מיקלא דבערי לא יריק עלה משחא ולא יתן עלה לבונא ארום
 מנחת קנאחא היא מנחת דוקבנא מדקבת חובין : טז ויקרב יתה פהנא ויקמניה קדם יי : יז ויפכ פהנא סין
 קדישין מן בירא בנטלא וימנינו במאן בתסף מטול דאיהי אשקנית לגיורא תמר בסיס במאנין יקירין וסן עשרא די יתי

בשיפולי

רש"י

בר מעל . ומכו המעלושכ איש אותה : (יג) ושכב איש אותה . (סוטה כח) איש פרט לקטן ומי שאינו איש : אותה שכבת זרע .
 (ובמות צה) שכבתה פוסלת אותה ואין שכבת אחרתה פוסלת אותה כמעשה בשתי אחיות שהיו דומות וזלו : ובעלם מעיני אשה .
 (סוטה כו) פרט לסומא הא אם היה רואה ומעאעס (ס"א ומעלס) אין המיס כדקין אותה : ונסתרה . שיעור שתראה לטומאת
 זאה : ועד אין בה . הא אם יש בה אפילו נגד אחד שאמר נטמאת לא היתה שותה : ועד אין בה . כטומאה אכליש עדים לסתירה :
 נתפשה . כחגסה כמו (דברים כב) ותפשה ושכב עמה : (יד) ועבר עלוי . קודם לסתירה : רוח קנאה וקנא . פירשו
 רבותינו לשון התראה שהתרה בה אל תסתרי עם איש פלוני : והוא נטמאה או עבר עליו וגו' . כלומר הוא התרה בה ועברה על
 התראתו ואין ידוע אם נטמאו אם לאו : (טו) קמח . שלא יהא מפלת : שעורים . ולא חטים (סוטה יב) היא עשתה
 מעשה בהמה וקרבנה מאלל בהמה : לא יצוק עליו שמן . שלא יהא קרבנה מהודר שהשמן קרוי אור והיא עשתה פחשן : ולא ירין
 עליו לבונה . שהאמות נקראו לבונה שגמור (שירד) אל גבעת הלכונה (סוטה ח) והיא פירשה מדרכיהן : כי מנחת
 קנאות הוא . הקמת הוב קמח לשון זכר : מנחת קנאות . מעוררת עליה שתי קנאות קנאת המקום וקנאת הפעל :
 (יז) מים קדושים . שקדשו ככיוור (כתובות עב) לפי שבעשה מנחת מראות הנוכחות וזו פירשה מדרכיהן שהיו ככעלות
 לכעליהן כמגרים תחת התפוח וזו קלקלה לאחר תבדקו : בכלי חרש . (סוטה ז) היא השקת את המזחין משובת כפוסות
 משוכים

באר רחובות דקדוקי רש"י

(ג) רצה לוטר מדחי למכתב כיתסתה כסמוך דלוי הוי ענין סוטה בודאי וכהחלט אלא כתיב כי תשטה כשי"ן שמאלית ויש אפ
 לאסורת להסיר וניקוד שמאלית ולדרוש כשי"ן ימנית לכן דרשו רז"ל אין פאנאפין כואפין עד שתכנס כורות שטות ;
 (ד) רצה

רשב"ם

הקרוי טיב לכהנים : (ט) וכל תרומה . תרומת באשית שישראל ופרישות רומת מעשר שהלויס מפרישים המפורשין פ' שלח לך ;
 (י) ואיש אשר יתן לכהן . שיתנדב דבר הראוי לכהנים כגון תרומים וכיוצא בהם : לו יהיה כלומר לכהן יתנו . ומדרש אגדה .
 איש אשר יתן לכהן מה שמייב ליתן לו יהיה לו ממון הרבה ולפי שמותר הוא דרשוק : (יב) כי תשטה כי תסור . כדכתיב שטה מעליה .
 ומתה שטיס העמיקו : (יג) ועד אין בה . שזינתה . והיא לא נתפשה . לא חגסה . שאם הסתירוה כאלוה פעורה .
 (יז) מים קדושים

מכרל יופי

לשקר : (י) (קדשיו) . בקמץ חטף ; לו . לו יהיה ממון הרבה ; (יב) כי תשמה אשתו . ענין נטירה ותרומם ויש
 אליה וסנא לותה וכן ואת כי שטיה : (טו) מנחת
 עזו . שם בתוספת מום בפלם מלכיס ב
 מרצפת אבנים . ויתכן עיהיה מהפועל הנוסף וולתי שם
 כלומר המנחה היתה מוכרת עונה אם היה לרה :
 (*) (*) ח 8 יפרע

יח והעמיד הכהן את האשה לפני יהוה
 ופרע את ראש האשה ונתן על כפיה את
 מנחת הזכרון מנחת קנאת הוא וביד הכהן
 יהיו מי המרים המאזניים : יט והשביע
 אותה הכהן ואמר אל האשה אם לא שכב
 איש אתך ואסור לא שטית שמא תחת אישך
 הלקי ממני המרים המאזניים האלה :
 כ ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת
 ניתן איש בך את שכבתו מבלעדי אישך :
 כא והשביע הכהן את האשה בשבעת
 האלה ואמר הכהן לאשה יתן יהוה אותך
 לאלה ולשבעה בתוך עמך בתת יהוה את
 ירכך נפלת ואת בטנד צבה : כב וראו
 הפנים המאזניים האלה במעיד לצבות בטן
 ולנפל ירך ואמרה האשה אמן אמן :

למנא : יח זקנים בהנא יתארתא קדם יי
 ויפרע יתדרישא דאתתא ויתן על ידיהא ית
 מנחת דזכרונא מנחת קנאתא היא ובידא
 דכהנא יהון מנא מריבנא מלטטיא :
 יט ויומי יתה כהנא וימר לאתתא אם
 לא שכיב גבריך ואסור לאסטית לאסתאבא
 בר מבעליך הוי זבאה ממנא מריבנא
 מלטטיא האלין : כ ואת ארי סטית בר
 מבעליך וארי אסתאבת ויהב גבר ביד ית
 שכובתיה בר מבעליך : כא ויומי כהנא
 יתארתא במומתא דלנשא וימר כהנא
 לאתתא יתן יי יתיד ללנט ולמומי בגועמיך
 בדיתן יי יתדרכיך מטיא וית מעיכי נפיתין :
 כב וייעלון מנא מלטטיא האלין במעיכי
 לאסתא מעין ולא מסאף ירכין ותימר אתתא

וכתב

דשי

אמן

ואזכורים למיך תשתה מים המרים בזקנה צויה של חרם : (יח) והעמיד הכהן וגו' - והלא כבר נאמר והעמידה לפני ה' אלה
 ספיעין היו אותם ונקום לנקום כדי ליגעה ותטרף דעתה ותודה : ופרע - (שם י"ד ספרי) סותר את קליעת שעררה כדי לכאתה
 סכאן לכנות ישראל שגלו הראש גנאי לטן - לפני ה' : (ספרי) כשער נקטר הוא שער העורה המורתי דרך כל הנכנסים :
 ונתן על כפיה - ליגעה אולי תטרף דעתה ותודה ולא ימחה שם המיוחד על המים : המרים - על שם סופן שיש עושים לה : המאזניים -
 המחמרים אותה מן הגולם לשון מחמיר (ישעיה סה) - על שם בלגן ומחיר ולא יתכן לפרש מים ארורים שהיו קדושים הן ולא ארורים כתב
 יכתוב אלה מאזניים את האזניים ואף אונקלוס לא תרגם ליעויל אלא מלטטיא (ד) סמראות קללה בגופה של זו : (יט) והשביע אותה
 דו' - זמה היא הסכונה אם לא שכב הכהן האם שכב הכהן - (ס"א לא תנקי) - שמכלל לאו אתה שומעין אלא סמורה לפנות בדרכי נפשית
 תחלה לזכות : (כ) ואת כי שטית : כי משמש כלשון אס : (כא) בשבעת האלה - סכונה של קללה : יתן יהוה אותך לאלה
 וגו' : שיהיו הכל מקללין כן יבואך כדרך שכל לפלוגית : ולשבעה - (סוטה יח שבועות כד) שיהיו הכל נשבעין סוף לא יאמר
 לי כדרך שאירע לפלוגית וכן הוא אומר (ישעיה סה) והנחתם שונם לשבעה לכחירי שהדיקים נשבעים בפורענותן של רשעים וכן לעמן
 הסרכס (בראשית יא) ונכרכונו' (שם מג) כן יכרך ישראל לאמר : את ירכך - כקללה הקדים ירך לבטן לפי שבה התפילה בעבירה
 תפילה : צבה - כתרגומו נפומה : (כב) לצבות בטן - כמו להאבות בטן זהו שימוש פתח : שהלח"ד קודר כוונן (שכורות)
 לנאותם כדרך לראותכם את הדקף אשר תלכו בה וכן לפני ירך להנפיל ירך שהמים מנכיס את הכטן ומפילים את הירך (ה) : לצבות
 בטן

באר דחובות דקדוקי דשי

(ד) דעה אלו היו המים חזד עצמן וכשבען ארורים ואלו לא היו המים זריכין לפעול בה שום פעולה ככתב וסמוך חכמי הטבע יעשה
 טבעו כי מן ארורים לא ארור לא היה הנש ניכר כל כך בחשה אכל עכשיו דכאמת המים חזד עצמן קדושים היו ומתום הביא לא כתב
 ארורים אלא מארורים כתיב לשון מפעיל את הארורים ואם כן בחו"ל הולכו המים לפעול בה ככתב לגד טבעו שפר בהם חכם ניכר אסין לאו לשון
 ארור הוא רק לשון טען טען עשיר (ויא שבעך קיבר) וזה שמדייק רש"י כתיבילת דכר"ו העתקתם אותה - ומה שכתב גוד וף אונקלוס וכו' ח"ו

בשיפולי משכנא מטול דסוף גל בישרא לעפרא וטב בהנא ויחן למינא : יח ויוקום בהנא ית איתתא קדש יי
ויאסור על הרצא אשלא מעילוי חרתיקה מטול דאיתי אפדת סרצנה בצלצולין וקבע ית רישא דאיתתא מטול דאיתי
קלעת שער רישא ויחן על ידהא ית מנתת דורקנא מנתת קנאיתא היא ובידא דבהנא יהוון מנא מריבא דרמקא :

ירושלמי

דבקי מן מנא דרמקא לברק האלון :

דבנקא האלון : כ ואנת ארום סמנת בר מן רשוהא דבעליך וארום אסתאבת בתשמיש דעדים ויחב דבר דיד ער
תשמישיה בר מן רשוהא דבעליך : בא וימי בהנא ית איתתא בקיום וינרמקא וימיר בהנא לאתתא ויחן יי ומיך

ירושלמי

ומימר איתתא אמן דלא אסתאבית אמן ציו אצי עתידת

למסתאבא :

ללבוט ולמזומי קנו בני עמיך דנחמו יי ית וריכונך
מתמסין וית פרסוך קנאיתא : כב ויעילון מנא

דרמקא האלון במשיבי למנאיתא כריסן רלמסא וריכונך
ומענה איתתא ומימר אמן אין אסתאבית בר מארסא אמן

אין

באר רחובות דקדוקי רשיי

אין כונת רש"י להכיר דאיהו כינוס האונקלים מפרש מלת מאררס לשון סלון ומאיר דוב אינו דכך מלת לטיא וכן מלת זלטטיא שניהם עכין
ארור כמה אלא מביא דאיהו לדבריו האסרוניס ולא ארורים כתב וכולי ורצה לומר כמו שדעתי מטה שהמים בעצמם לאו ארורים הם רק כשהם
מתמרים אופה כמו קנאיתא דמתרגם זלטטיא כלשון הפעיל ולאו היה דעת האונקלים שהמים בעצמם זלטטיא וזמקומן קבלו פעולת
ארורה הווי ליה לתרגם לטיא (ויא יין און דין גלגלין גפלוכט) :

(ה) הוורכת לדעת דעיקר למ"ד השימוש לינקד בשוא כמו לשמיעון וכאשר יקרה שתכוא אחר למ"ד השימוש אות שהיא גם כן בשוא
ושני שואין כ"ש התיבה אי אפשר לכא אזו תיסק שוא
דמלת לזכות היא בשוא הווי ליה לנקוד הלמ"ד כחיריק כזה לצבות לכן קאמר רש"י כמו
מלת לזכות מקור כלשון הפעיל הוא (כשטיט אין קיץ גווישי לייט) ומן הדין הווי למכתב להצבות (זומאכין גשוועלין) אך מאהבת
קיצור הלשן חסרו הכ"א ושמו בקודתם וביינו הפתח תחת הלמ"ד להראות חסרונה לזכות כללו הוא כתיב להצבות ועל דרך זה לראותכם
כמו להראותכם לחותם כמו להגותם :

רשב"ם

(יז) נים קדושים - מיכיר : (כא) לאלה ולשבעה - כשנשיע אדם את סבירו יאמר הנני משביעך כשם על זה הדבר שאש

תכוב

מכלל יופי

ו

(יח) ופרעאת ראש האשה - כלומר יגלה שער ראשה
הגסה רתחת הצעיף : (טו המרים) - כמו מים המרים
כי בהרבה מקומות יבא
הסמוך מקום המוכרת :
(כ) ושבריו -
דגפרר שכוכה בפלם
קטורת :
(כא) ואת כטנג
צבוח - ה"ל לנקדה :
(כב) צצבות בסון -
משפשו - להצבות
נהוא מקור קדפיעיל כמו
צבתהם : (לגילי) - בא
המקור
הזה שלם פא הפועל גמטר
כתובס ולפיכך עסק הענין הזה
משעה שנתקלקלו בעבירות כמו
שאררו רבותינו ז"ל משרמו
הנאפים פסקו מן שוטה שאמר
לא חפקוד על כנותיכם כי
תזניגו ועל כלותיכם כיתנאפני
כי הם עם הזנות יפרדו ועם הקדשות יזכווינס לא יכין ילכט -
ואין הכתוב אומר שתהינה הנשים הנואפות פטורות מן העונן בעבוד
שבעליהן נואפים רק שלא יעשה בהן הנם הגדול הזה שהוא בעשה
לישראל לכבודם ולהיותם עם קדושים לא יכינו כטובה הזאת ולא
יחפזו בה - וכן אמרו רבותינו ז"ל וקנה האיש מעון בזנות שהאיש
עמוקה מעון המים בודקין את אשתו אין האיש עמוקה מעון
אין המים בודקין את אשתו וכבר הוכיחו רבותינו ז"ל בענין
הכס בגדולסוה אעשה שהיה בעעיאמות שהיו דמות יי לז
האשת

ה כג וכתב את האלת האלה הכהן בספר
 וקחה אלמי המרים : כד והשקה ארת
 האשה אתמי המרים המארכים ובאו בה
 המים המארכים למרים : כה ולקה הכהן
 מינ האשה את מנתת הקנאת והניף את
 המנחה לפני יהוה והקריב אתה אל המזבח :
 כו וקמץ הכהן מן המנחה את אזכרתה
 והקטיר המזבחה ואחר ישקה את האשה
 את המים : כז והשקה את המים והיתה
 אם נטמאה ותמעל מעל באישה ובאו בה
 המים המארכים למרים וצבתה בטנה
 ונפלה ירכה והיתה האשה לאלה בקרב
 עמה : כח ואם לא נטמאה האשה וטהרה
 הוא ונקתה ונזרעה זרע : כט זאת תורת
 הקנאת אשר תשטרה אשה תחת אישה
 ונטמאה : ל או איש אשר תעבר עגיו
 רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד ארתי
 האשה לפני יהוה ועשה לה ככהן את כל
 התורה הזאת : לא ונקה האיש מעון
 והאשה החוה תשא את עונה : פ

א וידבר יהוה אל משה לאמר :
 ב דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם
 איש אוראשה כי יפלא לנדר נזיר להזיר
 ליהוה : ג מען ושקר יזיר חמץ גין וחמץ
 שכר לא ישתה וקדו משבת ענבים לא

מצוה שסח

ישתה

רשיי

אמן ! אמן : כג וכתוב יתלוטא האלון
 כהנא בספרא וימחוק למיא מרינא :
 כד וישקי יתאתתא יתמיא מרינא
 מלטטיא וייעלון בה מיא מלטטיא למרירו :
 כה ויסב כהנא מידיא דאתתא ית מנתת
 קנאתא ויריס ית מנתתא קדם יי ויקריב
 יתה למדבחא : כז ויקמוץ כהנא מן
 מנתתא ית אזכרתה ויסיק למדבחא ובתר
 כן ישקי יתאתתא יתמיא : כח וישקינה
 יתמיא ותהי אם אסתאבת ושקרת שקר
 בבעלה וייעלון בה מיא מלטטיא למרירו
 ויפחון מעהא ותחמסי ירכה ותהי אתתא
 ללנט בגו עמה : כט ואם לא אסתאבת
 אתתא ודכנאה היא ותפוק זכאה ותעדי
 עידוי : כט דא אורייתא דקנאתא דתסמי
 אתתא בר מבעלה ותסתאב : ל או נבר
 דיעיבר עלוהי רוח קנאה ויקני יתאתתיה
 ויקים יתאתתא קדם יי ויעביד לה כהנא
 ית כל אורייתא דנא : לא ויהי זכאה
 נברא מחובין ואתתא ההיא תקבל ית
 חובה : א ומליל יי עס משה למימר :
 ב מליל עס בני ישראל ותימר להון נבר
 או אתתא אבי ופריש למדר נדר נזירא
 למיזר קדם יי : ג סחמר תדת צעתיק יזר
 חל דחמר תדת חל דחמר צעתיק לא ושמי
 וכל

בטן ולגפיל ירין - בטן ורכוסל בועל או אימ חלא של כנעלת כזהו חומר את ירכך נופלת ואת בטן טכה הרי של כנעלת חומר :
 אמן אמן - קבלת שבויה חמן אם קליש זה חמן אם נחיס חח - חמן על האלה חמן על הסביע שלא סטיי ארוסה ונשואה שומרת יכס וכמוסה :
 (כד) והשקה את האשה - חין זה סדר כנעסה סהרי בתחלה עוקריב מנחתה אלת הכתוב עכשך שטשיסקה יכאו כה לעורים לפי
 סחחור